

JOHANNES

11:45-12:19

Kajafas' plan om Jezus te doden, de zalving door Maria in Bethanië en Jezus' intocht in Jeruzalem op een ezel.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/11-45-12-19

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Reacties op de opwekking van Lazarus	2 min	3
2	De Raad vreest een opstand tegen Rome	3 min	4
3	Kajafas pleit voor Jezus' dood	3 min	6
4	Gods verstrooide kinderen bijeengebracht	3 min	8
5	Maria zalft Jezus in Bethanië	3 min	9
6	Simon de melaatse en Maria's identiteit	2 min	11
7	Judas, de kostbare zalf en de geldbeurs	3 min	12
8	Jezus verdedigt Maria's zalving	3 min	14
9	Lazarus als bewijs en doelwit	3 min	15
10	De intocht na Lazarus' opwekking	2 min	18
11	Jezus begroet als Messias en Koning	2 min	19
12	Waarom Rome niet ingrijpt	2 min	21
13	Rome vreest Jezus niet, de leiders wel	3 min	
	Om verder te lezen		22

1

Reacties op de opwekking van Lazarus

We pakken de draad op midden in hoofdstuk 11 van Johannes. We hadden het verhaal van Jezus die naar Bethanië ging en Lazarus opwekte, en nu bevindt Hij Zich natuurlijk in de omgeving van Jeruzalem, en Hij zal die omgeving niet meer levend verlaten, in elk geval niet vóór Zijn opstanding. Hij is dus in dat gebied, en Hij heeft iets opmerkelijks gedaan. Hij houdt Zich niet gedeisd. Wat Hij deed, was niet geheim. Dat had gekund, als Maria erin geslaagd was om zonder gezelschap het huis uit te glippen — en dat is eigenlijk wat Martha probeerde te doen: ervoor zorgen dat Maria alleen het huis kon verlaten. Maar de mensen dachten dat ze naar het graf ging, en besloten met haar mee te gaan om haar te troosten. Toen Jezus Maria dus ontmoette, en toen ze naar het graf gingen en Lazarus opwekten, waren er mensen aanwezig. Hoeveel mensen? Dat weet ik niet. Natuurlijk waren het waarschijnlijk niet heel veel mensen, maar wel genoeg om het bericht van het wonder te verspreiden.

In de verzen 45 en 46 zien we twee verschillende reacties op dit wonder. In de verzen 45 en 46 staat:

Velen dan van de Joden die naar Maria toe gekomen waren en gezien hadden wat Jezus gedaan had, geloofden in Hem. Maar sommigen van hen gingen naar de Farizeeën en zeiden tegen hen wat Jezus gedaan had.

JOHANNES 11:45-46

Je zou denken dat een heel natuurlijke reactie voor hen zou zijn om in Hem te geloven. Als je zo'n wonder ziet, het opwekken van iemand uit de dood, zou je denken dat iedereen in Hem zou geloven. Maar daar lijkt tegenover te staan dat anderen het gingen vertellen aan de Farizeeën. Nu hoeft het vertellen aan de Farizeeën geen vijandige of kwaadwillige daad geweest te zijn, maar de indruk is dat ze geen goede bedoelingen hadden, omdat ze worden tegenover gesteld aan degenen die geloofden. Je ziet: sommigen geloofden — velen geloofden — maar sommigen, blijkbaar degenen

die niet geloofden, gingen het rapporteren aan de Farizeeën. Het is onbegrijpelijk dat ze niet geloofden nadat ze Lazarus tevoorschijn hadden zien komen. Het is mogelijk dat degenen die het aan de Farizeeën gingen rapporteren, dat onschuldig deden, misschien in de hoop de Farizeeën te overtuigen van wie Jezus was. Als dat zo was, waren ze erg naïef, want ze dachten dat de Farizeeën overtuigd zouden raken.

De overpriesters dan en de Farizeeën riepen de Raad bijeen en zeiden: Wat doen we? Want deze Mens doet vele tekenen. Als wij Hem zo laten begaan, zullen allen in Hem geloven, en de Romeinen zullen komen en onze plaats en onze natie van ons wegnemen.

JOHANNES 11:47-48

Iedereen behalve zij, blijkbaar — er lijkt niets te zijn dat hen zal overtuigen.

2

De Raad vreest een opstand tegen Rome

Hun zorg is blijkbaar dat Jezus Zich zou presenteren zoals andere valse messiassen hadden gedaan, als een mogelijke bevrijder van de Joden uit de Romeinse onderdrukking, en dat het volk zich achter Hem zou scharen. Ze beginnen op grote schaal in Hem te geloven, en hij zegt dat iedereen in Hem zal gaan geloven, en dat Hij dan Zijn kans zal grijpen om te proberen de Romeinen eruit te gooien.

Nu wilden noch de Farizeeën, noch de overpriesters werkelijk de Romeinen omverwerpen. De Farizeeën hielden niet van de Romeinen, maar de leer van de Farizeeën was dat dit een tuchtiging was die God over de natie had gebracht, en dat ze die geduldig moesten verdragen. De overpriesters behoorden qua partij tot de Sadduceeën, en zij waren collaborateurs met de Romeinen. Ze vonden de Romeinen zelfs nuttig voor zichzelf, omdat de Romeinen hen aan de macht hielden. Kajafas, de hogepriester, was immers door de Romeinen aan de macht gebracht. Zijn schoonvader Annas was eerder hogepriester geweest, en de Romeinen hadden Annas aan de macht gebracht. De Romeinen werkten in zekere zin daadwerkelijk samen met de Sadduceeën — er was in elk geval een samenwerkingsrelatie tussen hen. De

gemiddelde fanatieke Jood hield helemaal niet van de Romeinen, maar, zoals ik al zei, de Farizeeën geloofden dat ze de Romeinse onderdrukking moesten verdragen, en de Sadduceeën hadden er helemaal geen moeite mee. Ze wilden dus eigenlijk geen volksofstand zien. Ze wilden niet dat de Romeinen geprovoceerd werden tot een vergeldingsactie. Ze wisten dat de Romeinen meer macht hadden dan alle Joden samen. Als de Joden in opstand zouden komen en een messiasfiguur zoals Jezus zouden uitroepen, zouden de Romeinen terugkomen en hen vernietigen. Ze zeiden:

Ze zullen ons plaats en volk allebei afnemen.

Onze plaats zou onze machtspositie betekenen — en die zouden we niet meer hebben als onze natie door de Romeinen wordt uitgeroeid. Ze zien Jezus dus in dit opzicht als een bedreiging, of in elk geval is dat wat ze beweren te zien. We weten dat Pilatus beseftte dat ze Jezus uit jaloezie aan hem overleverden, maar hier uiten ze een iets andere zorg. De meeste mensen willen niet zeggen: 'We willen Hem doden omdat we jaloeers op Hem zijn.' We kunnen een betere reden bedenken om Hem te doden, en dat is dat Hij een gevaar is voor onze nationale veiligheid, en dat Hij onze vijanden zal aanzetten om te komen en ons uit te roeien. Dat zou een slechte zaak zijn.

Maar een van hen, Kajafas, die de hogepriester van dat jaar was, zei tegen hen: U weet niets, en u overweegt niet dat het nuttig voor ons is dat één Mens sterft voor het volk, en niet heel het volk verloren gaat.

JOHANNES 11:49-50

Jullie snappen het niet. Jullie zijn bang dat Jezus deze opstand zal veroorzaken en dat we de natie zullen verliezen — jullie tellen twee en twee niet bij elkaar op. We moeten Hem doden; dat is wat we moeten doen. Dan zal de natie gespaard blijven. Het is beter dat één man sterft voor het volk. Nu heeft de uitspraak "dat één man sterft voor het volk" het karakter van een plaatsvervangende dood, zoals we weten dat Jezus die inderdaad heeft ondergaan. Hij stierf voor de wereld.

Hij stierf voor de zonden van de wereld, een plaatsvervangende dood in de plaats van het volk. De woorden waren echter waarschijnlijk niet zo bedoeld door de hogepriester, maar zijn woorden hadden een dubbele mogelijke betekenis. Dat wil zeggen: als we Jezus ter dood brengen, zal dat goed zijn voor het volk, goed voor de

natie. Het zal voorkomen dat er een mislukte opstand tegen Rome komt, die Rome dan zou neerslaan en ons zou uitroeien. Dus het is voor het welzijn van het volk en de natie dat Hij ter dood gebracht moet worden, zegt Kajafas.

Toch zorgde de manier waarop hij het verwoordde ervoor dat Johannes, de schrijver, dacht dat dit eigenlijk best waar is: Jezus is inderdaad voor het volk gestorven. En daarom zegt hij in vers 51:

Dit zei hij echter niet uit zichzelf, maar als hogepriester van dat jaar profeteerde hij dat Jezus sterven zou voor het volk,

JOHANNES 11:51

Dus in deze woorden van Kajafas ziet Johannes een toevallige of onbedoelde profetie. Toch wordt niet aangenomen dat Kajafas wist dat hij aan het profeteren was. De hogepriesters spraken vaak namens God. In vroegere tijden hadden ze de Urim en de Tummim, maar in deze tijd hadden ze die niet meer. En toch dachten velen dat de hogepriester een profetische gave had, en sommige priesters hadden die ook. Een aantal van de oudtestamentische profeten waren priesters. Jeremia was een priester. Ezechiël was een priester. Zacharia, de zoon van Jojada, was een priester. Zacharia, de zoon van Berechja, was een priester. Zij waren allemaal ook profeten.

3

Kajafas pleit voor Jezus' dood

Omdat men dus erkende dat God soms profetisch sprak door een hogepriester heen, misschien zelfs zonder dat de hogepriester het wist, gaat Johannes ervan uit dat dit hier het geval is: dat Jezus voor het volk zou sterven op een manier waar de hogepriester geen idee van had. Johannes ziet deze profetie van de hogepriester dus als een voorspelling dat Jezus voor de natie zou sterven. Maar Johannes gaat verder en zegt dat dit niet alles is waarvoor Jezus zou sterven. Hij stierf voor de hele wereld, voor de kinderen van God die verstrooid zijn.

Deze verwijzing naar het bijeenbrengen van de kinderen van God die verstrooid zijn, is taalgebruik zoals je dat kunt tegenkomen bij veel van de oudtestamentische profeten, over wat God uiteindelijk voor Zijn volk zou doen. Israël was namelijk verstrooid

geraakt tijdens de Babylonische ballingschap, en er waren veel profetieën over dat God hen weer allemaal bij elkaar zou brengen. Dit werd gedeeltelijk vervuld toen de Joden terugkwamen uit Babylon in de dagen van Zerubbabel, maar de meesten van hen deden dat niet.

En daarom geloofden de Joden ten tijde van Jezus al heel lang dat de Babylonische ballingschap nog niet voorbij was. Ze geloofden dat ze nog steeds in ballingschap leefden, ook al woonden vele honderdduizenden, zo niet miljoenen van hen in Israël. De meerderheid van de Joden woonde nog steeds in de diaspora. Ze woonden nog ergens anders en waren niet teruggekomen. De Joden geloofden dus dat de Babylonische gevangenschap nog niet ten einde was gekomen en dat God op een dag, door de Messias, Zijn volk opnieuw bijeen zou brengen.

Johannes zegt dat dit inderdaad waar is, maar niet in de zin die zij denken. Het bijeenbrengen van de kinderen van God die verstrooid waren, is in werkelijkheid het bijeenbrengen van mensen in de gemeente, mensen die christen worden. Jezus stierf zodat Hij de natie kon redden en ook degenen kon bijeenbrengen die niet tot die natie behoren. Let erop dat Johannes ervan uitgaat dat die anderen geen Joden zijn, omdat ze tegenover de Joden worden gesteld. Ja, Hij zou sterven voor die natie, maar niet voor die natie alleen — niet alleen voor de Joden, maar ook voor de heidenen.

En toch, omdat hij taalgebruik hanteert zoals je dat bij de profeten aantreft, zou de gemiddelde lezer aannemen dat het gaat over het terugbrengen van de Joden naar Israël. Maar Johannes legt dit soort voorspellingen uit in termen van het bijeenbrengen van heidenen. Er zit hier dus zo'n beetje een aanwijzing in van de zending onder de heidenen die de gemeente zou krijgen. En in het volgende hoofdstuk lezen we dat Johannes vertelt over een aantal Grieken die komen en naar Jezus vragen, wat misschien gezien kan worden als het begin van het bijeenbrengen van de kinderen van God die verstrooid waren — deze heidense Grieken die in hoofdstuk 12 tot Jezus zullen komen.

Dit is een uitleggende opmerking die Johannes geeft. Hij vertelt het verhaal, en dan gaat hij ervan afwijken om dingen uit te leggen, en dat doet hij van tijd tot tijd.

Kajafas heeft dus voorspeld dat Jezus moet sterven. En er staat, vers 53:

Vanaf die dag dan waren zij vastbesloten om Hem te doden. Jezus dan verkeerde niet meer openlijk onder de Joden, maar Hij ging vandaar naar het land bij de woestijn, naar een stad die Efraïm heette, en verbleef daar met Zijn discipelen.

JOHANNES 11:53-54

Dit was nog steeds in Judea, dicht genoeg bij Jeruzalem om er naartoe te gaan wanneer Hij dat wilde, maar Hij maakte Zijn verblijfplaats niet openlijk bekend aan de Joden. Het was te gevaarlijk.

4

Gods verstrooide kinderen bijeengebracht

En het Pascha van de Joden was nabij en velen uit dat land gingen naar Jeruzalem, vóór het Pascha, om zich te reinigen. Zij dan zochten Jezus en zeiden onder elkaar, terwijl zij in de tempel stonden: Wat denkt u? Dat Hij niet op het feest komt? De overpriesters nu en de Farizeeën hadden de opdracht gegeven dat, als iemand wist waar Hij was, hij het hun te kennen zou geven, zodat zij Hem konden grijpen.

JOHANNES 11:55-57

Dus toen Hij in Efraïm was, wisten ze niet waar Hij was. Hij hield Zich daar schuil. Ze hadden een opsporingsbericht over Hem uitgevaardigd. Als iemand Hem kon vinden, moest hij Hem aangeven, zodat ze Hem konden grijpen.

Jezus moest dus behoorlijk in het geheim opereren, hoewel Hij deze week nog wel naar buiten kwam om openlijk in de tempel te onderwijzen. Maar blijkbaar alleen wanneer Hij omringd was door de menigte, waardoor het voor Zijn vijanden lastig of zelfs onmogelijk werd om Hem te grijpen zonder dat de menigte zou reageren. En we weten dat degenen die Jezus wilden arresteren, dat in het geheim wilden doen. Ze wilden de menigte niet in beroering brengen. Daarom hadden ze later Judas nodig om hun te vertellen waar Jezus' privéactiviteiten meestal plaatsvonden. Judas, als insider, kende

de geheime plekken waar Jezus naartoe ging en kon hun vertellen hoe ze Hem konden vinden wanneer er geen mensen in de buurt waren. Ze wilden Hem veroordeeld en gekruisigd krijgen voordat de menigte zelfs maar kon weten wat er gebeurd was. Daarom hielden ze de hele nacht een rechtszaak tegen Hem en veroordeelden ze Hem nog voor het aanbreken van de dag, en brachten Hem bij zonsopgang naar Pilatus om Hem te laten kruisigen. Ze wilden dit snel voor elkaar krijgen, voordat de menigte op de hoogte kon raken van wat er gaande was en op enigerlei wijze kon reageren — gewoon om Hem uit de weg te ruimen. Dus ze waren actief op zoek naar informatie over waar Hij Zich bevond, zodat ze Hem konden grijpen, en zodat Hij niet openlijk, zo staat er, onder de Joden kon rondlopen.

Hoofdstuk 12.

Jezus dan kwam zes dagen voor het Pascha in Bethanië, waar Lazarus was, die gestorven was maar die Hij uit de doden opgewekt had.

JOHANNES 12:1

Dus nu is Hij weer terug in de omgeving van Jeruzalem, op nog maar zo'n twee mijl afstand, in Bethanië.

5

Maria zalft Jezus in Bethanië

Zij nu bereidden daar een maaltijd voor Hem, en Martha bediende; en Lazarus was een van hen die met Hem aanlagen. Maria dan nam een pond zuivere narduszalf van zeer grote waarde, zalfde de voeten van Jezus en droogde Zijn voeten met haar haren af; en het huis werd vervuld met de geur van de zalf.

JOHANNES 12:2-3

Nu hebben we hier opnieuw Maria en Martha thuis met Jezus en de discipelen, en wel in vrijwel dezelfde rollen die we bij hen zien wanneer ze samen genoemd worden in hun huis in Lukas hoofdstuk 10. Ik wijs hier even op, omdat het een consistentie laat

zien tussen het synoptische verslag en Johannes. Het is niet zo dat twee verschillende schrijvers, onafhankelijk van elkaar, verzonnen verhalen over deze mensen hebben geschreven. Ze zijn in de verschillende verhalen steeds consequent hetzelfde.

In Lukas hoofdstuk 10, vers 38, staat er:

Het gebeurde, toen zij onderweg waren, dat Hij in een dorp kwam. En een vrouw van wie de naam Martha was, ontving Hem in haar huis.

LUKAS 10:38

Nu zien we hier de vrouwen die samenwonen, en die Jezus en de discipelen in hun huis ontvangen, net zoals in Johannes hoofdstuk 12. Het is natuurlijk een andere gelegenheid, maar het is hetzelfde soort situatie. En wat vinden we? Maria is aan de voeten van Jezus, en Martha is aan het bedienen. Dus ook hier in hoofdstuk 12 staat er in vers 2:

Martha bediende hen. En natuurlijk is Maria in vers 3 aan de voeten van Jezus, in dit geval door ze te zalven en met haar haar af te drogen.

Dit verhaal van de zalving van Jezus in Bethanië staat ook in Markus hoofdstuk 14, al wordt het daar op een ander moment in de lijdensweek verteld. Johannes plaatst dit zes dagen voor het Pascha, en aangezien Jezus op het Pascha gekruisigd werd, zou dit ongeveer op zondag of maandag vallen, afhankelijk van hoe de dagen geteld worden. Het is vroeg in de lijdensweek — bijna een week voor Zijn kruisiging. Bij Markus echter wordt dit verhaal aanzienlijk later verteld. Sterker nog, het wordt blijkbaar verteld op de dag vlak voordat Jezus verraden werd, misschien zelfs twee dagen daarvoor. We hebben het verhaal wel, maar zonder enige aanduiding van de chronologie, in Markus hoofdstuk 14, de verzen 3 tot en met 9. Het zou goed zijn om dat er samen met dit gedeelte bij te lezen. Het is duidelijk hetzelfde verhaal. Een paar details verschillen, maar het interessante is dat zowel Johannes als Markus het geven. Het is heel ongewoon dat het materiaal van Johannes overlapt met iets uit de synoptische evangeliën. Het komt wel voor, maar het is zeldzaam.

In Markus hoofdstuk 14, vers 3 tot en met 9, staat er:

En toen Hij in Bethanië was, in het huis van Simon de melaatse, kwam er, toen Hij aanlag, een vrouw met een albasten fles met zuivere, kostbare narduszalf en nadat zij de albasten fles gebroken had, goot zij hem uit op Zijn hoofd.

MARKUS 14:3

6

Simon de melaatse en Maria's identiteit

Ook op Zijn voeten, volgens Johannes — blijkbaar op zowel Zijn hoofd als Zijn voeten.

En er waren er sommigen die verontwaardigd waren bij zichzelf en zeiden: Waartoe diende deze verkwisting van de zalf? Want die had voor meer dan driehonderd penningen verkocht en aan de armen gegeven kunnen worden; en zij vielen scherp tegen haar uit. Maar Jezus zei: Laat haar met rust. Waarom valt u haar lastig? Zij heeft een goed werk aan Mij verricht. Want de armen hebt u altijd bij u en wanneer u wilt, kunt u hun weldoen, maar Mij hebt u niet altijd. Zij heeft gedaan wat zij kon; zij heeft van tevoren Mijn lichaam gezalfd voor de begrafenis. Voorwaar, Ik zeg u: Overal waar dit Evangelie gepredikt zal worden in heel de wereld, zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden over wat zij gedaan heeft.

MARKUS 14:4-9

Nu, in Markus wordt niet vermeld wie de vrouw was. Er wordt niet gesproken over Maria en Martha. Er wordt een naamloze vrouw genoemd, maar we weten natuurlijk uit Johannes dat het Maria is.

7

Judas, de kostbare zalf en de geldbeurs

En het gebeurt in het huis van Maria en Martha. En toch zegt Markus dat het in het huis van Simon de melaatse is. Nu, niemand zou in het huis van een melaatse zijn, want een melaatse mocht niet omgaan met mensen die geen melaatsen waren. Dus Simon de melaatse moet zo genoemd zijn omdat hij ooit melaats was geweest. Ongetwijfeld was hij een van de melaatsen die Jezus had genezen, en daarom was hij hersteld en kon hij weer in zijn eigen huis wonen en gasten ontvangen, enzovoort. Hij kon op dat moment niet melaats zijn, anders zou niemand met hem aan tafel zitten.

Dus wie is deze Simon de melaatse? Wel, dat weten we niet. Hij wordt alleen hier genoemd. Maar ons wordt verteld dat het zijn huis is. Het is ook het huis van Maria en Martha. Dus misschien was hij nog een broer, of misschien was hij de vader van Maria, Martha en Lazarus, of misschien was hij de echtgenoot van een van die vrouwen. Sommige geleerden denken dat hij de echtgenoot van Martha was, maar dat is alleen een manier om te proberen te verklaren dat het zowel het huis van Martha en Maria is als het huis van Simon de melaatse. Blijkbaar is het ook het huis van Lazarus. Maar Maria, Martha en Lazarus waren misschien allemaal de kinderen van deze man, Simon de melaatse, en het was zijn huis waarin ze woonden, als zij nog ongehuwd waren. Dus we weten het eigenlijk niet. Simon de melaatse was op een of andere manier verbonden met het gezin, en het was zijn huis.

En hoewel Markus ons vertelt dat dit verhaal verteld zal worden overal waar het Evangelie wordt gepredikt, noemt hij niet wie de vrouw is. Het kan zijn dat Johannes het hierom heeft opgenomen: Jezus had immers gezegd dat overal waar het Evangelie wordt gepredikt, ook verteld zal worden wat deze vrouw gedaan heeft. Dat is opvallend, omdat Johannes verder maar weinig heeft opgenomen dat overlapt met de andere evangeliën. Het zou kunnen zijn dat hij dacht: wel, Jezus is degene die gezegd heeft dat dit erbij hoort, telkens wanneer het Evangelie wordt gepredikt. Hier schrijf ik het Evangelie, dus ik zal het verhaal erbij opnemen. En ik zal ook enkele details opnemen die niet in de andere verslagen staan, zoals wie het was. Het was Maria die dit deed.

Nu, in het Evangelie naar Markus stond dat sommige aanwezigen verontwaardigd waren en zeiden dat dit verkocht en aan de armen gegeven had moeten worden. In het Evangelie naar Johannes geeft hij opnieuw meer identiteit van de betrokkenen. In Johannes hoofdstuk 12, vers 4, staat er:

Toen zei een van Zijn discipelen, Judas Iskariot, de zoon van Simon, die Hem verraden zou:

JOHANNES 12:4

Beide verslagen zijn het erover eens dat de olie ongeveer 300 denarie waard was. In het verhaal over de arbeiders die geroepen werden om in de wijngaard te werken, in Mattheus 20, kreeg ieder van hen een denarie voor een dag werk, of voor een deel van een dag werk. Maar een denarie was in wezen het dagloon van een arbeider. Het was net genoeg om als een boer op het bestaansminimum te leven. Het was niet veel geld, maar het was wel veel geld voor een werkman. Het was genoeg om van rond te komen. Het was wat hij nodig had.

Nu, 300 denarie zou dus ongeveer een jaarloon zijn. Als je de tweeënvijftig sabbatten eraf haalt, en nog een paar andere heilige dagen in het jaar waarop mensen niet zouden werken, dan zijn er ongeveer driehonderd werkdagen in het jaar. In wezen zegt Judas — en het Evangelie naar Markus is het daarmee eens — dat dit ongeveer een jaarloon waard was. Dat is heel veel geld om uit te gieten en te verliezen. Ze giet het gewoon uit over Jezus, en het was voorgoed verloren voor elk mogelijk hergebruik of verkoop.

Judas was natuurlijk de penningmeester, en hij was geïnteresseerd in het geld. Hij zag geld graag in de geldkist verdwijnen, want dan had hij er toegang toe. Maar zijn klacht werd genoteerd alsof hij bezorgd was om de armen, en alsof dit verkocht had moeten worden en aan de armen gegeven had moeten worden. Ondertussen, zolang het nog niet was weggegeven, zou het natuurlijk in de kist terechtkomen, waar hij erbij kon. En Johannes vertelt ons dit -- hij zei:

En dit zei hij niet omdat hij zich bekommerde om de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs beheerde en droeg wat gegeven werd.

JOHANNES 12:6

8

Jezus verdedigt Maria's zalving

Dit is het enige andere negatieve dat in de Bijbel over Judas gezegd wordt. Het enige wat er altijd over hem gezegd wordt, is dat hij Jezus verried, wat natuurlijk is waar hij het meest berucht om is. Maar dit is nog iets anders wat ons over hem verteld wordt, namelijk dat hij een dief was. Hij stal van de gemeente. Het is zoiets als stelen uit de collecteschaal. Dat is een behoorlijk laag soort dieverij.

Toen zei Jezus:

Jezus dan zei: Laat haar begaan; zij heeft dit bewaard met het oog op de dag van Mijn begrafenis. Want de armen hebt u altijd bij u, maar Mij hebt u niet altijd.

JOHANNES 12:7-8

Nu hebben we in vers 8 niet de volledige uitspraak van Jezus. Sommige mensen nemen wat Jezus hier zegt en zeggen eigenlijk: het heeft geen zin om te proberen de armoede te beëindigen, want Hij zei:

de armen, die houden jullie altijd bij je.

Met andere woorden, het is alsof Jezus zegt: doe zelfs geen moeite om de armen te helpen, want je kunt het toch niet. Je kunt de armoede gewoon niet beëindigen, dus vier maar feest. Geef je geld uit aan wat je maar wilt, want je gaat de armoede toch niet beëindigen. Natuurlijk kun je de armoede voor één persoon voor één dag beëindigen, en dat maakt voor hem wel degelijk verschil.

Jezus zei duidelijk niet dat we ons niet om de armen zouden hoeven te bekommeren. Sterker nog, in het Evangelie van Markus, waar Zijn uitspraak staat, is die langer. Hij zei:

Want de armen hebt u altijd bij u en wanneer u wilt, kunt u hun weldoen, maar Mij hebt u niet altijd.

MARKUS 14:7

Hij zegt dus niet dat je niet zou moeten proberen de armen te helpen. Hij zegt dat je de armen altijd zou moeten helpen. Maar vandaag heeft zij iets anders gedaan:

Vandaag heeft ze Mij gezalfd voor Mijn begrafenis.

De meeste mensen zouden het niet al te overdreven vinden om veel geld uit te geven aan een begrafenis. Je kunt tegenwoordig immers geen goedkope begrafenis meer krijgen -- de kist alleen al kost waarschijnlijk tienduizend dollar. Het is een kostbare zaak, mensen begraven. En Jezus zei: nou, dat is wat zij doet. Ze begraaft Mij. Ze zalft Mij voor Mijn begrafenis. Dat is een legitieme uitgave.

9

Lazarus als bewijs en doelwit

Of ze nu begreep dat ze Hem zalft voor Zijn begrafenis of niet, dat weten we niet. Misschien was ze wel behoorlijk verrast door Zijn uitspraak:

Je hebt Me gezalfd voor Mijn begrafenis.

Maar ik denk dat ze het best geweten kan hebben. Hij zegt niet dat zij besepte dat dit was wat ze deed -- misschien gaf Hij er gewoon die uitleg aan -- maar het kan zelfs zijn dat ze de bedoeling had Hem te zalven voor Zijn begrafenis. Ze kan het best begrepen hebben, want bedenk: toen andere mensen nergens weet van hadden, zat zij aan Zijn voeten en lette ze op. En Hij had bij veel gelegenheden voorspeld dat Hij zou sterven, soms in duidelijke woorden en soms in verholde woorden, maar zij was een luisteraar, en ze lette op Zijn onderwijs. En zij begreep waarschijnlijk dingen die de discipelen niet begrepen. Ze wist ook, omdat ze in Bethanië woonde, dat er veel gepraat werd over hoe de overpriesters en Farizeeën ernaar uitkeken Hem te doden, en dat ze een

bevel tot Zijn arrestatie hadden uitgevaardigd. En dus wist ze dat Hij in gevaar was, dat de spanning opliep, en dat Hij waarschijnlijk zou sterven. En omdat Hij had voorspeld dat Hij zou sterven, wist ze waarschijnlijk wel dat Hij zou sterven, en eerde ze Hem met een zalving voor Zijn begrafenis. Hoe dan ook, dat is wat Jezus zei dat ze aan het doen was. Ze kan zich ervan bewust zijn geweest of niet.

Vers 9:

Een grote menigte dan van de Joden kwam te weten dat Hij daar was; en zij kwamen niet alleen vanwege Jezus, maar ook om Lazarus te zien, die Hij uit de doden opgewekt had.

JOHANNES 12:9

Hij hield zich dus niet meer zo goed schuil. Eerder had Hij zich verborgen gehouden, maar nu wisten veel mensen dat Hij daar was. Hij kon zich niet meer verstoppen.

Jezus was al een fenomeen, maar nu was Lazarus ook een fenomeen. Het was moeilijk om de menigten weg te houden. En als Jezus probeerde onopvallend te blijven, dan werkte het optrekken met Lazarus niet erg goed, want Lazarus was nu ook een beroemdheid, en mensen wilden hem zien. Waarom zouden ze hem willen zien? Hij is niet meer dood; hij ziet er gewoon weer normaal uit. Nou, als je wist dat iemand een tijdlang dood was geweest en teruggekomen was, zou je hem dan niet willen interviewen? Zijn er geen dingen die je zou willen weten over die ervaring? Ik weet zeker dat er veel mensen waren die wilden weten hoe het was om dood te zijn. Waar ga je heen? Wat weet je? En een man die gestorven is en teruggekomen is, trekt heel wat belangstelling van nieuwsgierige mensen.

Dus deze mensen laten steeds duidelijker hun ware aard zien. Ze konden zich maar een beperkte tijd voordoen alsof ze niet overtuigd waren door het bewijs. Toen Jezus bijvoorbeeld de man genas die blind geboren was, konden ze zeggen: nou, Jezus kan niet van God zijn, want Hij heeft de sabbat overtreden. Dat was een tamelijk zwak excuus, gezien het wonder dat verricht was. Maar deze keer had Jezus Lazarus niet op de sabbat opgewekt. Ze kunnen dit wonder nergens op aanmerken. Ze moeten er gewoon mee omgaan. En de manier waarop ze ermee willen omgaan, is het te doden. De waarheid onderdrukken. Het bewijs vernietigen. En dit deden ze terwijl ze heel goed wisten dat Lazarus uit de dood was opgestaan, en dat maakte hem tot een

bedreiging, omdat het Jezus geloofwaardiger maakte. Dus dachten ze: nou, misschien moeten we ook van Lazarus af zien te komen. We lezen nergens over een daadwerkelijke aanslag op het leven van Lazarus. Zelfs Jezus werd niet meteen hierna gedood — dat gebeurde pas dagen later. Ze richtten zich vooral op Jezus, maar ze moeten er in elk geval onderling over gesproken hebben dat ze misschien ook van Lazarus af moesten zien te komen. Of ze ooit een stap in die richting hebben gezet, weten we niet. Waarschijnlijk was het, nadat Jezus dood was, een achterhaalde kwestie, want Jezus was er niet meer om nog een probleem te vormen, dus hoefden ze zich geen zorgen meer te maken dat Lazarus mensen zou beïnvloeden om in Hem te geloven.

Toen de volgende dag een grote menigte die naar het feest gekomen was, hoorde dat Jezus naar Jeruzalem kwam, namen zij de takken van palmbomen en gingen de stad uit Hem tegemoet en riepen: Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere, de Koning van Israël! En toen Jezus een jonge ezel gevonden had, ging Hij daarop zitten, zoals geschreven is: Wees niet bevreesd, dochter van Sion, zie, uw Koning komt, zittend op het veulen van een ezelin. Dit nu begrepen Zijn discipelen eerst niet, maar toen Jezus verheerlijkt was, herinnerden zij zich dat dit over Hem geschreven was en dat zij dit met Hem gedaan hadden. De menigte dan die bij Hem geweest was toen Hij Lazarus uit het graf geroepen en hem uit de doden opgewekt had, getuigde daarvan . Daarom ging de menigte Hem ook tegemoet, omdat zij gehoord had dat Hij dat teken gedaan had. De Farizeeën dan zeiden tegen elkaar: U ziet dat u totaal niets bereikt! Zie, de hele wereld loopt achter Hem aan.

JOHANNES 12:12-19

10

De intocht na Lazarus' opwekking

Dit is uiteraard de triomfantelijke intocht die ook in de synoptische evangeliën beschreven wordt. Eén ding dat dit ons vertelt, maar de synoptici niet, is wat de menigte bijeenbracht. In de synoptische evangeliën lezen we alleen dat er een menigte samenkwam om Jezus in Jeruzalem te verwelkomen, maar er wordt niet verteld wat hen bijeenbracht. Hier lezen we dat het de berichten waren over de opwekking van Lazarus — want degenen die gezien hadden dat Lazarus uit de dood was opgewekt, hadden het aan de mensen verteld. Er staat dat de mensen Hem daarom ook tegemoetkwamen, omdat ze gehoord hadden dat Hij dit teken gedaan had. De opwekking van Lazarus bleef dus een bericht dat aandacht trok en de opwinding onder de mensen deed toenemen.

Nu reed Hij op de ezel Jeruzalem binnen, en de mensen begroetten Hem in feite als de Messias. De woorden die ze hier in vers 13 gebruiken, zijn de woorden van Psalm 118, de verzen 25 en 26:

Och HEERE, breng toch heil; och HEERE, geef toch voorspoed.
Gezegend wie komt in de Naam van de HEERE! Wij zegenen u
vanuit het huis van de HEERE.

PSALMEN 118:25-26

In Markus 11 wordt het zo weergegeven — het is een stuk langer. Vers 9: ze zeiden:

En zij die vooropliepen en zij die volgden, riepen: Hosanna!
Gezegend Hij Die komt in de Naam van de Heere! Gezegend het
Koninkrijk van onze vader David, dat komt in de Naam van de
Heere! Hosanna in de hoogste hemelen !

MARKUS 11:9-10

Ze zeiden dat het koninkrijk van onze vader David komt in de naam van de Heere. Ze zagen Jezus dus als Degene die kwam om het koninkrijk van David in te luiden. Dit was in hun gedachten natuurlijk, zonder twijfel, iets revolutionairs — het

omverwerpen van de Romeinen, het herstellen van de Davidische troon in Jeruzalem en het Davidische koninkrijk.

11

Jezus begroet als Messias en Koning

Hadden ze het dan mis? Nou, in zekere zin hadden ze het mis, omdat ze niet begrepen wat het koninkrijk was. Maar ze hadden gelijk dat Hij kwam om het koninkrijk te vestigen. Hij zou het niet uitstellen, zoals sommigen zeggen dat Hij deed — Hij zou het vestigen. Toen ze dit zeiden, vertelt een van de evangeliën ons zelfs dat de schriftgeleerden en Farizeeën Hem berispten en zeiden: zeg tegen Uw discipelen dat ze die woorden niet moeten zeggen. En Jezus zei: als zij het niet zeggen, zullen de stenen zelf het zeggen. Met andere woorden, deze woorden zijn waar, en dit is het moment om ze uit te spreken. Als de mensen ze niet zeggen, zal iemand anders ze zeggen. Het koninkrijk van David kwam op dat moment inderdaad. Jezus vestigde het koninkrijk, en Zichzelf als de Zoon van David.

We zien dus dat deze woorden door deze mensen gesproken werden. De verschillende weergaves in de verschillende evangeliën verwoorden de uitspraak enigszins anders, ongetwijfeld omdat in de menigte sommigen het ene zeiden en anderen het andere. Toch citeerden ze allemaal Psalm 118, de verzen 25 en 26:

Och HEERE, breng toch heil; och HEERE, geef toch voorspoed.
Gezegend wie komt in de Naam van de HEERE! Wij zegenen u
vanuit het huis van de HEERE.

PSALMEN 118:25-26

Ze riepen Hem dus uit tot koning.

Dit was op zich een revolutionaire gebeurtenis, en je zou verwachten dat de Romeinen dat zouden opmerken. De Romeinen hadden overal in de stad wachtposten staan. Ze waren voortdurend op hun hoede voor opstanden onder de Joden, voor alles wat erop kon wijzen dat iets de kop moest worden ingedrukt voordat het een probleem werd. Het lijkt erop dat deze intocht in Jeruzalem nou precies het soort gebeurtenis was dat de Romeinen zou alarmeren. Ze waren niet ver weg — de Antonia-vesting stond daar

vlak bij, in Jeruzalem zelf, en er lag een Romeins garnizoen. Ze hoefden er niet lang over te doen om de trappen af te komen. Toen Paulus bijvoorbeeld door een woedende menigte uit elkaar werd getrokken, stonden de Romeinse soldaten er al bovenop voordat ze hem konden doden. Ze hielden niet van menigtes. Ze hielden niet van grote samenscholingen van Joden die onvoorspelbare dingen deden. Dat er nu iemand Jeruzalem binnenreed terwijl iedereen Hem als koning begroette, was nou precies het soort ding waar de Romeinen niet van hielden bij de Joden. Ze hielden er niet van dat de Joden steeds weer probeerden hun eigen monarchie op te richten.

Je zou dus verwachten dat de Romeinen massaal zouden binnenstormen om dit de kop in te drukken, maar dat deden ze niet. Jezus kwam gewoon de stad binnen, en alles ging zijn normale gang.

Wat nog interessanter is: later, toen Jezus voor Pilatus stond, zeiden de mensen dat Jezus beweerde de Koning van de Joden te zijn. Pilatus ondervroeg Hem en raakte ervan overtuigd dat Jezus geen bedreiging vormde. Hij zei:

Pilatus zei tegen Hem: Wat is waarheid? En nadat hij dat gezegd had, ging hij opnieuw naar buiten naar de Joden, en zei tegen hen: Ik vind geen schuld in Hem.

JOHANNES 18:38

Pilatus moet zeker inlichtingen van zijn soldaten hebben gekregen dat Jezus een paar dagen eerder op een ezel Jeruzalem was binnengereden, en dat de mensen Hem tot koning hadden uitgeroepen. En Pilatus zei:

Pilatus dan kwam weer naar buiten en zei tegen hen: Zie, ik breng Hem tot u naar buiten, opdat u weet dat ik geen schuld in Hem vind.

JOHANNES 19:4

Kennelijk beseft Pilatus dat Jezus niet het soort Messias was dat een bedreiging voor hem zou vormen, en blijkbaar probeerde Jezus dat ook niet te zijn.

Pilatus moet voortdurend informatie hebben verzameld over elke messiaanse beweging die de kop opstak en die een bedreiging voor Rome kon vormen, en Jezus was zeker al langere tijd in de belangstelling. Er waren mensen die een jaar eerder, toen Hij op het Pascha was, al zeiden:

Is dit niet de Messias?

en waarschijnlijk al veel eerder dan dat. Jezus' naam was dus waarschijnlijk goed bekend aan het hof van Pilatus. Hij had waarschijnlijk een dossier over Hem. Hij had waarschijnlijk spionnen die Jezus in de gaten hielden. Toen ze Hem inderdaad kwamen vragen:

Zeg ons dan: Wat denkt U? Is het geoorloofd de keizer belasting te betalen of niet?

MATTHEÛS 22:17

12

Waarom Rome niet ingrijpt

waren er waarschijnlijk ogen en oren van Romeinse ambtenaren die goed opletten wat Jezus zou antwoorden, want als Hij een echte revolutionair was, zou Hij zeggen dat het onwettig was om belasting aan de keizer te betalen. Maar Jezus zei: wiens gezicht staat er eigenlijk op die munt? Het lijkt wel het gezicht van de keizer. Dan moet die munt ook van hem zijn. Geef hem zijn munt maar terug. Jezus verbood hun niet om belasting aan de keizer te betalen. Sterker nog, Hij moedigde hen aan om dat te doen. Pilatus, zoals ik al zei, moet een compleet dossier over Jezus hebben gehad. Toen Jezus bij hem werd gebracht, dacht hij: zeg je mij nou dat deze man een bedreiging voor mij vormt? Ik zie niets verkeers aan Hem.

Zelfs hier, waar Jezus naar binnen rijdt, lijkt het op een revolutionaire opstand met een nieuwe messiaanse leider die de Joden opzweept tot oproerige menigten. De Romeinen negeerden het blijkbaar. Het is iets vreemds — we krijgen in de Evangelien geen verklaring waarom de Romeinen er geen aandacht aan besteedden. Mijn aanname is dat ze zich al goed hadden geïnformeerd; ze wisten wie Jezus was. De Joden hadden hun eigen hoop en verwachtingen over Jezus, maar de Romeinen

hadden al waargenomen waar Jezus mee bezig was. Hij was een rabbi. Hij was geen revolutionair — dat wil zeggen, Hij was geen militaristisch type. Het zijn dus niet de Romeinen die zich zorgen om Hem maken, het zijn de Joden, de Joodse leiders.

Vers 19: daarom zeiden de Farizeeën onder elkaar:

De Farizeeën dan zeiden tegen elkaar: U ziet dat u totaal niets bereikt! Zie, de hele wereld loopt achter Hem aan.

JOHANNES 12:19

Dat wil zeggen: jullie — wij, wij allemaal samen — we houden Hem niet tegen. Al onze plannen om Hem te doden zijn mislukt, en de hele wereld is Hem nu achterna gegaan. Het is te laat. Nu komt er deze beweging, deze revolutionaire beweging, en dan gaan de Romeinen reageren. De Farizeeën zijn bang.

Maar die Romeinse reactie komt er nooit. Wat zij dachten dat zou komen, wat Kajafas had voorspeld, was dit: de Romeinen zouden ingrijpen.

Als wij Hem zo laten begaan, zullen allen in Hem geloven, en de Romeinen zullen komen en onze plaats en onze natie van ons wegnemen.

JOHANNES 11:48

Hier gaat iedereen achter Jezus aan — en de Romeinen grepen niet in. Er zit een raadsel achter dit verhaal, een raadsel waar het verhaal zelf aan voorbijgaat: waar waren de Romeinen? Daar krijgen we geen antwoord op. Mijn aanname is dat de Romeinen niet gealarmeerd waren door Jezus, omdat ze beseften dat Hij voor hen niet echt de bedreiging vormde die de Joden hoopten dat Hij zou zijn — omdat Hij dat helemaal niet van plan was.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 11:45-46

- Johannes 11:47-48
- Johannes 11:49-50
- Johannes 11:51
- Johannes 11:53-54
- Johannes 11:55-57
- Johannes 12:1
- Johannes 12:2-3
- Lukas 10:38
- Markus 14:3
- Markus 14:4-9
- Johannes 12:4
- Johannes 12:6
- Johannes 12:7-8
- Markus 14:7
- Johannes 12:9
- Johannes 12:12-19
- Psalmen 118:25-26
- Markus 11:9-10
- Johannes 18:38
- Johannes 19:4
- Mattheüs 22:17
- Johannes 12:19
- Johannes 11:48

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.